

ודמעות כהנין דולף, שכל המתחבלי על ירושלים זוכה ורואה
 בנחמחה, והיינו דקאמר על מה אנהנו יושבים ומתעכבים
 מה עוז יש לנו לפות, כ"א זאת תעשו האספו כאיש אי
 חברים וגבול אל ערי המצור הם צתי כנסיות, וגדמה שם,
 פי מלשון דמיון דלא כמפרשים לשון כריתה, אלא שם
 נשכ ונהי דומה צעיניו כאלו ה' הדמנו כי הוא כרת אותנו
 בעלמנו ולא את אבותינו בלבד געל כ"א אותנו הוליא משם
 וישקנו בעלם מי ראש, עוד נדמה כי חטאנו לה' לא חטאו
 אבותינו לבד, ומוסיף ואומר קוד לשלום ואין עוז ולעת
 מרפה — כתי' זה' — והנה בעתה, פי על מה [נקוד],
 כי צי מיני גאולות יש, או בעתו או אחישנה, והנה גאולת
 אחישנה לריבה זכיות הרבה ואינם, וגאולת בעתה היא ע"י
 צרות רבות אשר חז"ל פחדו ואמרו [סנהדרין ל"ח:]: ייתי
 ולא אחמיני, והיינו אם נקוד לשלום הוא אחישנה שיעשה
 הוא יח"ש שלום עמנו ולא ימלוך עלינו בחימה שפוכה ע"י
 נקוד, הכי אין עוז גם אי כנ"ל אין עוצה ולא תאונה וגם
 העלה נבל, ואם לעת מרפה רפוי ידים ר"ל, הנה בעתה
 פחד ובהלה מי יחי משומו אל, ע"כ אין ענה כ"א
 להיות מהמתחבליים וזוכים ורואים בנחמחה.

ולסיים קצת בנחמה נפרש פסוק [ירמיה ל"א] והפכתי
 אכלם לששון ונחמתיים ושמתים מיוגים —
 וכבר אמרתי בזה בעשרה בטבת העבר — וכעת נאמר
 כך, בהבין ג"כ קרא [בשע צי י"ג] והשכתי כל משעה
 חגה חדשה ושבתה, אחז"ל [תענית כ"ט:]: שמכאן למדו
 לאבלות ר"ח אב שהוא חגה, וחדשה היינו כל החדש,
 ושבתה היינו שצוע שהל ט"ז בתוכה, ול"ע וכי על
 אלו יאמר הפסוק שישכית חדשה ושבתה, אבל יובן ג"כ

בשים לב אחז"ל [שם ל':] כל המתחבלי על ירושלים
 זוכה ורואה בנחמחה* ולא אמר צלשון עתיד זוכה ויראה
 בנחמחה — אבל הענין דהנה חכמים הגידו [דע"צ] אקרי
 מועד ואין אומרים בו תחנון, והלא יפלא למה יקרא מועד
 וקרבן ה' לא הקריב במועדו — אבל הענין כי נחבון איך
 היתה כזאת שזה קרוב לאלפים שנה שכחנו כל עוז צע"ה
 ועדיין לא נשכח ועדיין עפפנו ילנו מים מה שלא אירע
 כן לכל אומה ולשון אשר נאצדו מתוך הקהל שכחו זכר
 עוצתם ולא זכו זכר רב כמונו בני ישראל, אבל הענין כי
 זהו נחמה גדולה שאין מקבלין תנחומין על החי משא"כ
 מח גזירה הוא שישתכח מן הלב, לכן כל האומות שאין להם
 תקוה לחזור למה שנאבד מהם לכן נשכח זכרם מפיהם,
 אבל אנו בני ישראל שמקוים ומנפים ליום שעתיד הקב"ה
 לירד למטה וחומת אש סביבו וחסדינו יחיו ויראו וישפצו
 מטובו ע"כ אין מקבלין תנחומין על החי**), נמצא שזה
 האצל לנו לנחמה גדולה, ע"כ ע"כ הוא מועד גדול כי צו
 נדע ונשכיל שעתידיים אנו לחזור לקדמותנו כימי נעורינו,
 והן הנה דברי חז"ל בדקדוק כל המתחבלי הכי הוא זוכה
 מיד ורואה בנחמחה כי זה הוא תנחומין במה שמתחבלי
 כנ"ל — והנה מלינו צדור החורבן שלא ה' יכולים לבכות
 זאת היתה להם מאת ה' שחיה הארה כפולה אללם שלא
 ישיגו נחמה ע"י הבכי כנ"ל, וע"י אמר והשכתי כל משושה:
 אפי' אותה מקצת של חדשה חגה ושבתה היינו ע"כ כנ"ל גם
 זה אשכית מהדור ההוא וא"ש, והיינו דקאמר והפכתי אכלם:
 לששון שעי"נ נעשה ששון ממנה, ונחמתיים ושמתים מיוגים
 ע"י יגונם תהי הנחמה והשמתה בעות. — והשי"ת ינחמנו
 ויאמר די לימי אצלנו ויגלה שנת שלומים לריב ליון וצא:
 לנין גואל במהרה בימינו אמן.